

Kako mladi uporabljate

družbena emrežja in druge medije

sebi, prijateljih,

solskem uspehu,
svojem telesu,
svetu, ki vas obdaja?

Smo, raziskovaki, ki preučujemo različne medije, ki jih mladi (od 12 do 17 let) radi uporabljate. Na primer družbena omrežja (TikTok, Snapchat, Instagram), video igre, glasbo, televizijske serije in filme npr. na Netflixu.

Laura Vandenbosch, Jasmina Rosič in Bojana Lobe želimo skupaj z drugimi raziskovalci raziskati, kako mladi uporabljate različne vrste medijev. Zanima nas, ali mediji prispevajo k vašemu načinu razmišljanja o sebi, o svojih prijateljih, o svojem telesu, šolskem uspehu in svetu, ki vas obdaja.

Z rezultati raziskave želimo doprinesti k zmanjševanju stresa, ki ga mladi doživljate tudi zaradi uporabe medijev.

Zavedamo se, da brošura vsebuje veliko informacij. V primeru dodatnih vprašanj se brez skrbi obrni na nas (mimic.slovenia@kuleuven.be) ali poišči dodatne informacije na www.projectmimic.eu/sl/

Raziskava poteka v treh različnih državah:

Je del širšega evropskega projekta, ki ga vodita prof. L. Vandenbosch in prof. B. Lobe. Več informacji o raziskavi lahko najdeš v tej brošuri

projekt

mkmkC

časovna študija

Pri tej trikrat v enem letu izpolniš spletno anketo o uporabi medijev.

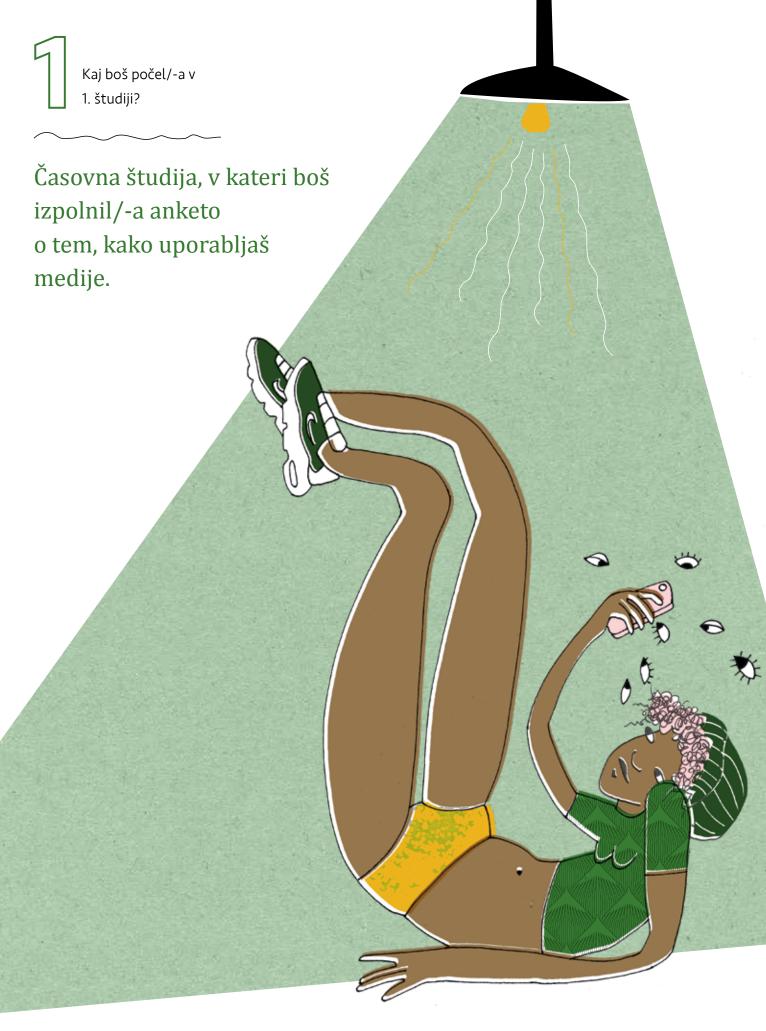
pred spanjem izpolnjuješ kratko anketo.

študija profilov na družbenih omrežjih

> Pri tej pogledamo, kaj deliš s prijatelji na profilih družbenih omrežij.

projekt

V časovni študiji te bomo prosili, da trikrat v enem letu doma ali v šoli izpolniš enako spletno anketo (izpolnjevanje traja približno pol ure).

Vsake 4 mesece bomo tebe in drugih 4500 mladostnikov povabili k izpolnjevanju enake ankete: maja/junija 2021, septembra/oktobra 2021 in januarja/februarja 2022. Raziskovalka bo na voljo preko interneta in bo odgovarjala na tvoja morebitna vprašanja.

Anketa bo vsebovala vprašanja, kaj si misliš o svojem telesu, pomembnosti, ki jo namenjaš videzu, šolskemu uspehu, uporabi medijev (kot na primer družbenih omrežij) in o tvojih pogledih na sovrstnike. S to anketo želimo izvedeti več o tem, kako ti in tvoji sovrstniki preživljate čas med uporabo medijev. Hkrati želimo raziskati, kakšne predstave imate o sebi in o svoji okolici. Izpolnjevanje enake ankete v različnih časovnih točkah omogoča tudi vpogled v to, kako se ti in drugi mladostniki spreminjate skozi čas.

Kaj boš počel/-a v 2. študiji?

Študija, v kateri doma 14 dni vsak dan izpolniš kratko anketo o tem, katere medije si uporabil/-a tisti dan.

Druga študija (študija z dnevnikom) preučuje dnevno uporabo medijev med približno 3000 mladostniki.

Ta študija se bo izvajala dva tedna v septembru 2022. Prosili te bomo, da boš 14 dni zapovrstjo vsak dan pred spanjem izpolnil/-a enako kratko spletno anketo. Izpolnjevanje ankete bo trajalo približno 10 minut in jo lahko izpolniš na računalniku, telefonu ali tablici z internetno povezavo.

Opazil/-a boš, da bodo vse ankete enake. To pa zato, da se bomo naučili več o medijih, ki jih uporabljaš vsak dan.

Podobno kot pri prvi študiji, bo anketa vsebovala vprašanja o tem, kaj si misliš o svojem telesu, šolskemu uspehu, ljubezenskem življenju, uporabi medijev, sovrstnikih in svetu, ki te obkroža, le da bo krajša.

Študija družbenih omrežjih si prizadeva analizirati profile družbenih omrežij okvirno 1800 mladostnikov.

V tej študiji nas zanima, kaj lahko tvoji prijatelji vidijo na tvojih profilih družbenih omrežij.

Študija bo potekala predvidoma jeseni 2021 in ti bo ponudila tri možnosti, med katerimi boš lahko prosto izbiral/-a.

MOŽNOST 1: da nam pošlješ zajeme zaslonov ("screenshote") objav, ki si jih nedavno delil/-a na svojih profilih družbenih omrežij (Instagram, TikTok ...);

MOŽNOST 2: da na družbenem omrežju sprejmeš prošnjo za sledenje, poslano z našega raziskovalnega profila, narejenega posebej za dotično raziskavo (imenovano MIMIc);

MOŽNOST 3: da nam opišeš, kaj si v zadnjem času delil/-a na svojih profilih na družbenih omrežjih.

V okviru druge možnosti bomo raziskovalci za nekaj časa (t.j. ko izvajamo raziskavo profilov družbenih omrežij tebe in drugih mladostnikov) postali del tvoje socialne mreže. To pomeni, da se bo naš profil prikazoval na tvoji listi 'sledilcev' oz 'spletnih' prijateljev.

Raziskovalni profil bo viden le udeležencem raz-

iskave. Vsi zbrani zajemi zaslonov bodo dostopni le raziskovalcem, na njih pa bomo opravili različne raziskovalne metode, kot na primer preštevanje števila fotografij na profilu udeleženca.

Raziskovalni račun bomo po končani fazi zajemanja zaslonov trajno izbrisali iz družbenega omrežja, s tem pa bo izginil tudi iz tvoje liste spletnih prijateljev. Prav tako bomo po končani analizi rezultatov izbrisali vse zbrane zajeme zaslonov.

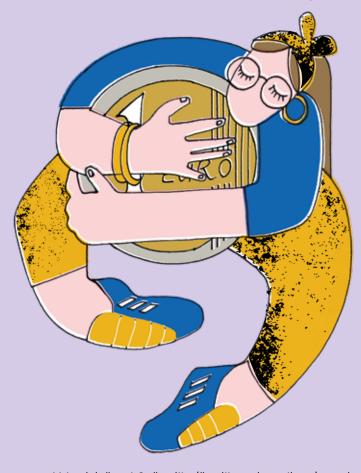

Nagrada za sodelovanje:

darilni boni

S svojim sodelovanjem v raziskavi, boš pomagal/-a raziskovalcem, da se naučijo več o uporabi družbenih omrežij in sorodnih medijev med mladostniki, zato te za udeležbo želimo motivirati.

Če boš sodeloval/-a v 1. študiji (časovna študija), v zahvalo prejmeš darilni bon z maksimalno vrednostjo 22€. Za sodelovanje v prvem valu maja/junija 2021 prejmeš darilni bon v vrednosti 5€, v drugem valu (septembra/oktobra 2021) 7€ in v tretjem valu (januarja/februarja 2022) 10€. Da boš lahko sodeloval/-a v študiji septembra/oktobra 2021, boš moral/-a najprej sodelovati v študiji maja 2021. Podobno boš lahko sodeloval/-a v študiji januarja/februarja 2022, le če boš sodeloval-/a tudi septembra/oktobra 2021 in maja/junija 2021.

Vsi udeleženci 2. študije (študija z dnevnikom) v zahvalo prejmete darilni bon, a le pod pogojem, da boste vprašalnik izpolnili vsaj v 8 zaporednih dneh. Če boš vprašalnik izpolnjeval/-a vseh 14 zaporednih dni, prejmeš darilni bon v vrednosti 20€. Za izpolnjevanje vprašalnika 13 ali 12 dni prejmeš 18€, za 11 ali 10 dni 16€ in za 9 ali 8 dni 14€. Če boš sodeloval/-a 7 dni ali manj, darilnega bona ne boš prejel/-a. Obenem boste udeleženci, ki boste vprašalnik izpolnili v vseh 14 dnevih, v znak dodatne zahvale sodelovali tudi v loterijskem žrebu za darilni bon v vrednosti 25€.

V zahvalo za sodelovanje v študiji družbenih omrežij (3. študija) boš prejel/-a darilni bon v vrednosti 1€.

Udeleženci nagrado prejmete glede na vaš vložen čas za raziskavo. To pomeni, da boš darilni bon prejel/-a tudi, če se po končani študiji odločiš, da moramo tvoje odgovore ali analizo profilov družbenih omrežij izbrisati. Potrudili se bomo, da boš darilni bon prejel-/a v roku 6 mesecev po sodelovanju v študiji. Prosili te bomo, da nam napišeš naslov elektronske pošte, na katerega boš želel/a prejeti darilni bom. Na izbrani naslov bomo nato poslali sporočilo, s katerim bomo preverili, ali je elektronski naslov veljaven. Pomembno je, da nam boš na to e-sporočilo odgovoril/-a in potrdil/-a, da si ga prejel/-a. Ta korak je pomemben, saj bomo tako prepričani, da boš kasneje res prejel/-a svoj darilni bon.

Moje sodelovanje

Sodelovanje v raziskavi je prostovoljno, svoje sodelovanje pa lahko kadarkoli prekineš.

Za sodelovanje moraš tako ti kot tudi tvoji starši oziroma zakoniti zastopniki pred začetkom zbiranja podatkov podpisati obrazec o informiranem soglasju. Ti boš obrazec izpolnil/-a na dan raziskave, starši pa ga izpolnijo vnaprej. Za sodelovanje v vsaki od omenjenih študij je potrebno izpolniti ločen obrazec. Svoje soglasje lahko starši oddajo na tri načine:

1) tako, da izpolnijo spletno anketo, dostopno prek spletne povezave:

https://kuleuven.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_3CVi1g-JYkuOGivI

- 2) tako, da izpolnijo obrazce v prilogi in nam pošljejo sken ali fotografijo na e-naslov: mimic.slovenia@kuleuven.be
- 3) tako, da kopijo obrazca prevzamejo na šoli in nam pošljejo fotografijo ali sken izpolnjenega soglasja na e-naslov mimic.slovenia@kuleuven.be ali pa obrazce vrnejo na šolo.

Želimo te obvestiti tudi o zakonih, ki jih moramo raziskovalci spoštovati. Naša raziskava sledi smernicam Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR), ki določa, da ti lahko zastavljamo vprašanja o tvoji identiteti, ker bi radi izboljšali znanstvena spoznanja o blaginji mladostnikov.

V spodnjih točkah na kratko povzamemo pravice, ki ti pripadajo kot udeležencu/-ki naše raziskave:

- 1) Od nas lahko kadarkoli zahtevaš dodatne informacije glede uporabe svojih osebnih podatkov.
- 2) Če bi kdorkoli razen raziskovalcev želel pogledati v tvoje osebne podatke, te moramo vedno vprašati za **dovoljenje**. Kot že zapisano, tvojih osebnih podatkov ne bomo delili z nikomer.
- 3) Dokler bodo podatki shranjeni, lahko vedno zahtevaš vpogled v svoje odgovore iz vprašalnikov in zajeme zaslona, ki smo jih zbrali iz tvojega profila na družbenem omrežju.
- 4) Svoje osebne podatke lahko vedno spremeniš in od nas zahtevaš, da jih (oziroma del njih) izbrišemo. Prav tako imaš pravico, da omejiš obdelavo svojih podatkov.
- 5) Od nas lahko vedno zahtevaš, da prenehamo z obdelavo tvojih osebnih podatkov (kot na primer odgovorov, ki si jih vnesel/-a v vprašalnik).
- 6) V študiji lahko kadar koli prenehaš sodelovati. Ne glede na to, pa je od trenutka prenehanja sodelovanja odvisno, če lahko s tabo povezane podatke še izbrišemo, saj bomo na neki točki izbrisali vse osebne podatke.

V primeru, da imaš težave z razumevanjem opisanih informacij, naj te ne skrbi. Naši raziskovalci bodo omenjene pravice razložili v uvodnem videoposnetku, če pa imaš še kakšna dodatna vprašanja, nas lahko vedno kontaktiraš. Naši kontakti so zapisani na koncu tega dokumenta.

Zaupnost

Zaupnost osebnih podatkov bo vedno zagotovljena. Nihče razen raziskovalcev ne bo pogledal tvojih odgovorov.

Osebni podatki so datum in kraj rojstva, prva in zadnja črka imena in priimka ter prva in zadnja številka osebnega telefona. Te podatke bomo shranjevali ločeno od podatkov, zbranih med raziskavo (kot na primer odgovore o tem, kako redno uporabljaš družbena omrežja). Zbirali jih bomo, da bomo vedeli, v kateri študiji si sodeloval/-a. Po združevanju odgovorov bomo vse osebne podatke izbrisali, s tem pa bo zagotovljena striktna anonimnost naše baze podatkov.

Če osebne podatke izbrišemo, odgovorov ne moremo več povezati z mladostnikom/-co, ki je sodeloval/-a v raziskavi. Tako po izbrisu osebnih podatkov tvojih odgovorov ne bomo mogli izbrisati iz baze, ker bo popolnoma anonimna.

Osebne podatke (npr. tvoj elektronski naslov za pošiljanje darilnih bonov) bomo **shranili ločeno od ostalih podatkov,** da ne bodo možne povezave z zbranimi podatki.

Zbrane podatke bomo uporabili izključno za raziskovalne namene, znanstvena poročila ne bodo nikoli vsebovala tvojih osebnih podatkov (kot na primer podatkov o profilu ali datumu rojstva ali tvojega imena).

Podatke bomo uporabljali skladno s strogimi pravili sodelujočih institucij (Univerza v Leuvnu, Univerza v Toursu in Univerza v Ljubljani). V skladu s predpisano politiko Univerze v Leuvnu o zaupnosti pa bomo raziskovalci v primeru, da bi zaznali hujše grožnje glede blaginje, morda primorani kršiti dogovor o zaupnosti in relevantne podatke posredovati odgovornim institucijam.

Morebitna vprašanja

Tvoje sodelovanje v raziskavi ti lahko sproži določena vprašanja in neprijetne občutke (kot na primer čuden občutek, ko ob izpolnjevanju ankete razmišljaš o stresu, povezanemu z družbenimi omrežji). Sodelujoči raziskovalci te bomo med, pred in po študiji spodbujali, da o teh vprašanjih ali občutkih pogovoriš s starši, z raziskovalci ali pa z odgovornimi v šoli ali v mladinski organizaciji.

Na koncu ankete prve in druge študije te bomo prosili, da nam zaupno (a ne anonimno) poročaš o občutkih oziroma vprašanjih, ki jih je v tebi vzbudila raziskava. Tvoja sporočila bomo nato raziskovalci pregledali. Če nam boš poročal/-a o kakšnih problemih, se bomo o tem posvetovali z drugimi raziskovalci in drugimi strokovnjaki, ne da bi povedali tvoje ime. Odvisno o kakšni težavi nam boš poročal/-a, morda te bomo kontaktirali ali pa prosili šolo ali druge organizacije, da ti pomagajo. Ti odgovori nam bodo koristili tudi pri izboljševanju prihodnjega raziskovanja, saj se bomo naučili, katera vprašanja spodbudijo občutke nelagodja ali so nejasna.

Če imaš kakšne neprijetne občutke o uporabi medijev, se lahko po pomoč obrneš tudi na spodaj napisani mladinski organizaciji.

Rezultati raziskave

Raziskovalci bomo o pomembnejših rezultatih raziskave poročali v poročilu, ki ga bomo z vami delili šest mesecev po zaključku študije z dnevnikom, izvedene septembra 2022.

To poročilo bomo posredovali tebi in tvoji šoli. V poročilu bomo razložili **rezultate raziskave in njeno uporabnost** za vaša življenja, kot na primer **nasvete**, kako lahko ti in tvoji sovrstniki izboljšate uporabo medijev, ublažite njihove škodljive posledice in od njih kaj uporabnega pridobite. Po vsaki študiji boš prejel/-a tudi **e-novice** z najbolj **zanimivimi**

strinjam se in želim sodelovati v študiji.

Prosi svoje starše ali skrbnike, da oddajo svoje soglasje s klikom na to povezavo ali z izpolnitvijo obrazcev o informiranem soglasju.

Preden te vključimo v projekt MIMIc, morajo tvoji starši oziroma zakoniti zastopniki podpisati obrazec o informiranem soglasju.

Prosi jih, da preberejo informacije o raziskavi in podajo svoje soglasje preko zgornje povezave ali priloženih obrazcev o informiranem soglasju. Fotografijo izpolnjenih obrazcev nam lahko pošljejo po e-pošti (mimic.slovenia@kuleuven.be). Upamo, da se boš pridružil/-a naši raziskavi!

Kontakti in informacije o projektu

Če imaš glede raziskave še kakršna koli dodatna vprašanja, nas lahko kontaktiraš na e-naslov: mimic.slovenia@kuleuven.be ali po telefonu:

Jasmina Rosič (+32 16 19 47 48) Bojana Lobe (01 5805 343)

www.projectmimic.eu/sl/

Izvedbo te raziskave sta odobrili Etična komisija za družbene in humanistične študije Univerze v Leuvnu (Ethical Commission of Social and Human Sciences of the Catholic University of Leuven, SMEC) in Komisija za etiko v raziskovanju na Fakulteti za družbene vede (Univerza v Ljubljani). Svoja vprašanja lahko pošlješ na naslov Komisije za etiko v raziskovanju na Fakulteti za družbene vede (fdv.idv@fdv. uni-lj.si).

Glede pritožb, povezanih z obdelavo osebnih podatkov, lahko kontaktiraš Oddelek za upravljanje s tveganji in varstvo osebnih podatkov Univerze v Ljubljani na naslov dpo@uni-lj.si.

Za dodatno spremljanje etičnih smernic in nadzor zaupnosti v raziskavi je bil ustanovljen etični odbor, ki ga sestavljajo Prof. Eva Lievens, Prof. Moniek Buijzen, Prof. Drew Cingel in Dr. Sandra Verbeken.

To raziskavo podpira projektna štipendija ERC in je registrirana pod kodo MIMIc in zaporedno številko 852317. Postopke raziskave je pregledal Evropski raziskovalni svet.

Če imaš vprašanja ali neprijetne občutke glede teme, povezane z raziskavo, se po pomoč lahko obrneš na TOM telefon. Na spletni strani Safe.si in njihovih družbenih omrežjih pa lahko najdeš veliko informacij o varni rabi medijev.

TOM telefon, Telefon za otroke in mladostnike Svetovalna linija za težave na spletu

Tel: 116 111

E-pošta: tom@zpms.si

Spletna stran: https://www.e-tom.si/

Safe.si

Točka osveščanja o varni rabi interneta in novih tehnologij

Instagram: https://www.instagram.com/safe.si/

Snapchat: https://safe.si/snapchat-koda

FB: https://www.facebook.com/deskamvarno

E-pošta: info@safe.si

Spletna stran: https://otroci.safe.si/

Obrazec o informiranem soglasju

Časovna študija (ŠTUDIJA 1)
Spodaj podpisani/-a
(priimek in ime)
izjavljam, da sem prebral/-a vse informacije o študiji. V študiji 1 bo moj otrok v obdobju enega leta trikrat izpolnil spletn
vprašalnik na temo uporabe medijev med mladostniki.
Razumem, da je sodelovanje mojega otroka povsem prostovoljno in ga lahko brez vsakršnih posledic kadar koli prekine
Obveščen/-a sem, da lahko raziskovalce prosim za več informacij o rezultatih študije. Prav tako razumem, da bodo odgovore
mojega otroka uporabili samo raziskovalci v raziskovalne namene.
Prebral/-a sem vse informacije in jih razumem.
Izjavljam, da SOGLAŠAM / NE SOGLAŠAM (ustrezno obkrožite),
da moj otrok
(priimek in ime)
sodeluje v časovni študiji, pri kateri bo izpolnil/-a spletni vprašalnik predvidoma maja/junija 2021, septembra/oktobra 202
in januarja/februarja 2022.
Šola mojega otroka:
Srednješolski izobraževalni program (smer) (če relevantno):
Razred / letnik mojega otroka:
Mojega otroka lahko povabite k sodelovanju v raziskavi in mu pošljete darilni bon preko naslednjega e-naslova (vpišite
e-pošto svojega otroka):
Kraj in datum:
Podpis starša oziroma skrbnika:

Obrazec o informiranem soglasju

Študija z dnevnikom (ŠTUDIJA 2)

Spodaj podpisani/-a (priimek in ime) izjavljam, da sem prebral/-a vse informacije o študiji. V tej študiji bo moj otrok predvidoma septembra 2022 v 14 dnevnem obdobju izpolnjeval kratek vprašalnik o svoji uporabi medijev. Razumem, da je sodelovanje mojega otroka povsem prostovoljno. Moj otrok lahko sodelovanje brez vsakršnih posledic kadar koli prekine. Obveščen/-a sem, da lahko sodelujoče raziskovalce prosim za več informacij o rezultatih študije. Prav tako razumem, da bodo odgovore mojega otroka uporabili samo raziskovalci v raziskovalne namene. Prebral/-a sem si in razumem vse informacije. Prebral/-a sem vse informacije in jih razumem. Izjavljam, da SOGLAŠAM / NE SOGLAŠAM (ustrezno obkrožite), da moj otrok (priimek in ime) sodeluje v študiji z dnevnikom, ki na dnevni bazi preučuje interakcije mojega otroka z mediji. Šola mojega otroka: Srednješolski izobraževalni program (smer) (če relevantno): Razred / letnik mojega otroka: _____ Mojega otroka lahko povabite k sodelovanju v raziskavi in mu pošljete darilni bon preko naslednjega e-naslova (vpišite e-pošto svojega otroka): Podpis starša oziroma skrbnika:

Obrazec o informiranem soglasju

Študija družbenih omrežij (ŠTUDIJA 3)
Spodaj podpisani/-a
(priimek in ime)
izjavljam, da sem prebral/-a vse informacije o študiji. V okviru te študije bo moj otrok za čas poteka raziskave (jeseni 2021)
sprejel prošnjo za prijateljstvo profila, s katerim upravljajo sodelujoči raziskovalci, ali pa ga/jo bodo zaprosili za pošiljanje
zajemov zaslona njegovih/njenih nedavnih objav na profilih. Razumem, da je sodelovanje mojega otroka povsem prostovol-
jno in da ga lahko brez vsakršnih posledic kadar koli prekine. Obveščen/-a sem, da lahko sodelujoče raziskovalce prosim za
več informacij o rezultatih te raziskave. Prav tako razumem, da bodo odgovore mojega otroka uporabili samo raziskovalci v
raziskovalne namene.
Prebral/-a sem vse informacije in jih razumem.
Izjavljam, da SOGLAŠAM / NE SOGLAŠAM (ustrezno obkrožite),
da moj otrok
(priimek in ime)
sodeluje v študiji družbenih omrežij, ki preučuje profil(e) mojega otroka na družbenih omrežjih.
Šola mojega otroka:
Srednješolski izobraževalni program (smer) (če relevantno):
Razred / letnik mojega otroka:
Mojega otroka lahko povabite k sodelovanju v raziskavi in mu pošljete darilni bon preko naslednjega e-naslova (vpišite
e-pošto svojega otroka):
Kraj in datum:
Podpis starša oziroma skrbnika:

